

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Рег. № В12100-3645..... екз. № 2
29.06.....2021 г.

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 244 К/11
Дата 30.06.2021 г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

от Бойко Рашков - министър на вътрешните работи
по конституционно дело № 7/2021 г.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,**

С определение на Конституционния съд от 20.05.2021 г. съм конституиран като заинтересована институция по конституционно дело № 7/2021 г., образувано по искане на омбудсмана на Република България за установяване на противоконституционност на чл. 143, ал. 1, изр. второ от Закона за движението по пътищата (ЗДвП) и § 63 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за автомобилните превози поради противоречието им с чл. 4, ал. 1, чл. 17, ал. 1 и ал. 3 и чл. 57, ал. 1 от Конституцията на Република България.

В искането на омбудсмана се твърди, че с разпоредбите на чл. 143, ал. 1, изр. второ от Закона за движението по пътищата и § 63 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за автомобилните превози се нарушава едно от основните права на гражданите - правото на собственост, гарантирано от чл. 17, ал. 1 от Конституцията на Република България. На следващо място в искането е застъпено и засягането на друго основно конституционно право, а именно правото на наследяване.

По същество изменението на чл. 143 от ЗДвП предвижда моторните превозни средства от категория М2, М3 и N3, както и превозните средства със специално предназначение, с изключение на къмпинг-автомобили, къмпинг-ремаркета, бронирани автомобили и превозни средства, достъпни за инвалидни колички да се регистрират само от юридическо лице, едноличен търговец или от физическо лице, регистрирано като земеделски стопанин по реда на Закона за подпомагане на земеделските производители, а с § 63 от Преходни и Заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за автомобилните превози, в сила

от 07.07. 2020 г. е предвидено служебно прекратяване на регистрацията след 31 декември 2021 г. на вече регистрирани от физически лица моторни превозни средства от категория М2, М3 и N3, както и на специални превозни средства, с изключение на къмпинг-автомобилите, къмпинг-ремаркетата, бронираните автомобили и превозните средства, достъпни за инвалидни колички.

Правото на собственост е гарантирано и защитено от Конституцията на Република България, а също така и от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи (Ратифицирана със закон, приет от Народното събрание на 31 юли 1992 г. - ДВ, бр. 66 от 1992 г. В сила за Република България от 7 септември 1992 г.), допълнена с Протокол № 2 от 06.05.1963 г., изменена с Протокол № 3 от 06.05.1963 г., Протокол № 5 от 20.01.1966 г., Протокол № 8 от 19.03.1985 г., Протокол № 11 от 11.05.1994 г., Протокол № 14 от 13.05.2004 г. Обн. ДВ. бр.80 от 2 октомври 1992 г., изм. ДВ. бр.137 от 20 ноември 1998г., попр. ДВ. бр.97 от 9 ноември 1999 г., изм. ДВ. бр.38 от 21 май 2010 г.(ЕКПЧ).

Съгласно чл. 17, ал. 1 от Конституцията на Република България правото на собственост се гарантира и защитава от закона, а съгласно ал. 3 - частната собственост е неприкосновена. Собствеността представлява пълна юридическа и фактическа власт върху вещите. В Решение № 19 от 21.12.1993 г. по Конституционно дело № 11/1993 г. Конституционният съд е определил значението на частната собственост по следния начин: "За гражданите частната собственост е средство да удовлетворяват своите лични и на близките им потребности, но освен това им дава възможност да развиват и стопанска дейност, от която да извличат доходи. За юридическите лица частната собственост е условие за тяхната икономическа стабилност, за разрастване на тяхната дейност и за постигане на целите, за които са създадени."

Безспорно е, че правото на собственост не е абсолютно. То може да бъде ограничавано, но при условията на чл. 17, ал. 5 от Конституцията и така, както е предвидено в чл. 1 от Допълнителния протокол към ЕКПЧ - всяко лице има право мирно да се ползва от собствеността си, като това право не накърнява по никакъв начин правото на държавите да въвеждат такива закони, каквито сметат за необходими за осъществяването на контрол върху ползването на собствеността в съответствие с общия интерес.

Принципът за съразмерност, прогласен в ЕКПЧ предполага да не засягат права и законни интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която актът се издава. Съгласно чл. 1 от Допълнителния протокол към ЕКПЧ никой не може да бъде лишен от своята собственост, освен в интерес на обществото и съгласно условията, предвидени в закона и общите принципи на международното право.

Доколкото Законът за движението по пътищата урежда правилата за движение по пътищата, отворени за обществено ползване, изискванията към пътните превозни средства за участие в движението по тези пътища, изискванията за правоспособност на водачите на пътните превозни средства, правата и задълженията на участниците в движението и на съответните служби и длъжностни лица, както и принудителните мерки, които се прилагат, и наказанията за нарушаване на разпоредбите на закона и на издадените въз основа на него нормативни актове, въвеждане на изискването превозните средства от категория М2, М3 и N3, както и превозните средства със специално предназначение, с изключение на къмпинг-автомобили, къмпинг-ремаркета, бронираните автомобили и превозни средства, достъпни за инвалидни колички, да се регистрират само от юридическо лице, едноличен търговец или от физическо лице, регистрирано като земеделски стопанин по реда на Закона за подпомагане на земеделските производители би могло да се приеме, че физическите лица, които притежават превозни

средства от посочените категории са ограничени в правото си на ползване, но не са ограничени по отношение на владееене и разпореждане с тях.

Действително след 07.07.2020 г. физическите лица са ограничени в правото си да регистрират на свое име превозни средства от посочените категории, като вносителите на разпоредбите са се обосновавали, че това е мярка за регулиране на нерегламентираните превози, още повече че се касае за ограничени категории превозни средства, които са предназначени за превоз на пътници и /или товари.

Разпоредбата на чл. 143, ал. 1, изр. 2 не забранява придобиването или прехвърлянето на посочените превозни средства, а ограничава само тяхната регистрация. Съгласно § 6, т. 18а от Допълнителните разпоредби на Закона за движението по пътищата „регистрация“ е административно разрешение на превозното средство да участва в пътното движение и не е част от фактическия състав за извършването на разпоредителни сделки с моторни превозни средства.

Съгл. чл. 144, ал. 1 и 2 от Закона за движението по пътищата собствеността на моторните превозни средства се прехвърля с писмен договор, а при прехвърляне на собствеността на регистрирани автомобили, на регистрирани ремаркета с товароносимост над 10 тона, на регистрирани колесни трактори и на регистрирани мотоциклети с работен обем на двигателя над 350 см³, включително когато регистрацията на съответното превозно средство е прекратена, подписите на страните следва да бъдат нотариално заверени. Не би могло да се подкрепи твърдението, че разпоредбата на чл. 143, ал. 1, изр. 2 от Закона за движението по пътищата засяга правото на наследяване, закрепено в чл. 17, ал. 1 от Конституцията, тъй като разпоредбата не ограничава придобиването по наследство на моторните превозни средства от посочените категории, а единствено ограничава субектите, които могат да регистрират такива превозни средства, т.е. да притежават административно разрешение превозното средство да участва в пътното движение.

Независимо, че не се засяга правото на физическите лица да владеят и да се разпореждат с притежаваните от тях превозни средства от посочените три категории, ограничаването им при тяхната регистрация би могло да се третира като непропорционална намеса, тъй като се засягат възможностите физическите лица да ползват собствеността си. На практика физическите лица, притежатели на такива моторни превозни средства не могат да участват в движението по пътищата в изпълнение на изискванията на Закона за движението по пътищата, освен ако не се регистрират като едноличен търговец или земеделски производител.

МИНИСТЪР

Бойко Рашков